

Normen- en toetsingskader 2021: selectie externe wet- en regelgeving, verordeningen en beleidsregels t.b.v. de rechtmatigheidscontrole

Het normenkader voor een rechtmatigheidscontrole betreft de inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeente zelf. De inventarisatie bestaat uit de externe wetgeving en de eigen regelgeving, waarbij de verordeningen, raadsbesluiten en de collegebesluiten kunnen worden onderscheiden. Het normenkader moet actueel worden gehouden en aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving.

Uiteraard is alleen wet- en regelgeving van belang die bepalingen bevat over financiële beheerhandelingen. Belangrijkste (dus niet limitatief) wet- en regelgeving waaraan gedacht kan worden zijn:

- Algemene verbindende voorschriften van de EU, zoals de Europese Aanbestedingsrichtlijnen en de regeling betreffende Staatssteun;
- Wet- en regelgeving waarin nadere voorschriften zijn opgenomen op het gebied van specifieke uitkeringen en subsidies vanuit de EU, het Rijk en andere subsidieverstrekkende instanties;
- Fiscale en sociale wet- en regelgeving die door gemeenten moeten worden nageleefd;
- Overige algemene wet- en regelgeving, zoals AWB (i.v.m. subsidiebepalingen) en Bezoldigingswetten en -besluiten.
- Provinciewet en Gemeentewet;
- Wetgeving en regelgeving die inrichtingsvereisten voorschrijven (voorbeeld BBV);
- Specifieke wet- en regelgeving ten behoeve van de eigen taakuitvoering.

Het normenkader bestaat dus uit een overzicht van de geldende externe en eigen regelgeving met betrekking tot financiële beheershandelingen. Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne beheersing en de accountantscontrole moet het worden geoperationaliseerd. Met andere woorden de regelgeving wordt nader uitgewerkt in kaders, richtlijnen en beheersmaatregelen. Ten behoeve van de uitwerking is het van belang dat bekend is welke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het rechtmatigheidsbeheer. In het kader van de accountantscontrole gaat het daarbij om de bepalingen waarvoor de gemeente financiële consequenties uit kunnen voortkomen. Op basis van de relevante bepalingen kan aan de hand van een risicoanalyse worden bepaald, welke beheersmaatregelen moeten worden genomen. Bij het in kaart brengen van de financiële bepalingen uit de externe en interne regelgeving kan de accountant in aanvulling op de controlewerkzaamheden ondersteunende werkzaamheden verrichten en aanbevelingen doen.

De vertaalslag van normenkader naar beheersmaatregelen kan direct plaats vinden, door vanuit het normenkader de beheersorganisatie in te richten. Hierbij gaat het om maatregelen van interne controle, procesbeschrijvingen, dossiervorming etc. Ook VIC door interne controlemedewerkers op basis van een interne controleplan en werkprogramma's is een beheersmaatregel. Het kan ook praktisch zijn om een tussenstap te maken via het vaststellen van een toetsingskader. Kern van een toetsingskader is dan dat wordt aangegeven aan welke bepalingen uit de regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties worden verbonden. In de verordeningen worden de bepalingen eruitgelicht die betrekking hebben op recht (op een bijdrage, vergoeding, subsidie, uitkering), hoogte (van dat bedrag) of duur (van de bijdrage in geval niet incidentele betalingen). Bijvoorbeeld als er een datum staat waarop een verzoek tot subsidie moet zijn ingediend moet het duidelijk zijn wat de consequentie van die datum is: worden aanvragen die te laat zijn niet in behandeling genomen of worden ze dat wel.

Of nu wel of niet gebruik wordt gemaakt van de tussenstap van het toetsingskader, het gaat uiteindelijk om een adequate inrichting van de beheersorganisatie. De beheersorganisatie moet zodanig zijn ingericht dat de naleving van wet- en regelgeving (= het normenkader) met voor de gemeente financiële consequenties zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd.

Specifieke activiteit	Externe Wetgeving	Interne regelgeving
Programma 1 Burger en veiligheid		
Burgerlijke stand en afgifte documenten	<ul style="list-style-type: none"> • Burgerlijk wetboek • Gemeentewet • Wet basisregistratie personen (BRP). • Wet rechten burgerlijke stand • Besluit rechten burgerlijke stand • Wet Openbaarheid van bestuur • Regeling leges en afdracht vergoeding afgifte verklaring omtrent gedrag • Paspoortwet • Besluit paspoortgelden • Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens 2007 - Regeling binnengemeentelijke gegevensverstrekking basisregistratie personen Hof van Twente 2014 - Legesverordening: zie paragraaf lokale heffingen
Integrale veiligheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> • Wet veiligheidsregio's • Gemeentewet, art. 229 1^e lid, aanhef en onderdeel b 	<ul style="list-style-type: none"> - Brandbeveiligingsverordening 2012
Vergunningverlening, handhaving en monumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Wet algemene bepalingen omgevingsrecht • Monumentenwet 	<ul style="list-style-type: none"> - Legesverordening: zie paragraaf lokale heffingen - Subsidieverordening beschermde gemeentelijke monumenten HvT 2012 - Bouwverordening Hof van Twente 2012 - Algemene Plaatselijke verordening 2020 - Algemene Plaatselijke Verordening 2021 (vanaf 24-12-2021)
Programma 2 Wonen en werken		
Wonen en beheer gemeentelijke panden en accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> • Leegstandwet • Woningwet • Bouwbesluit • Besluit woninggebonden subsidies • Huursubsidiewet • Huurprijzenwet woonruimte • Huisvestingswet • Burgerlijk wetboek • Wet bevordering eigenwoningbezit • ESF/EFRO • Pachtwet • Boswet • Kaderwet LNV-subsidies 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening starterslening 2018
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Winkeltijdenwet • Regeling reductie energiebesparing 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening marktgeld 2021 - Verordening winkeltijden Hof van Twente 2014 - Verordening Bedrijveninvesteringszone centrum Goor 2020-2024
Programma 3 Leefomgeving		
Wegenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Wegenverkeerswet • Telecommunicatiewet • Belemmeringenwet, 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene verordening ondergrondse infrastructuur Hof van Twente (leges, herstellkosten, schadevergoeding) (2016)

	<ul style="list-style-type: none"> • Privaatrecht • Gemeentewet • Wet Dwangsom en Beroep 	<ul style="list-style-type: none"> - Legesverordening: zie paragraaf lokale heffingen - Algemene Plaatselijke verordening 2020 - Algemene Plaatselijke Verordening 2021 (vanaf 24-12-2021)
Havenbeheer en waterwegen	<ul style="list-style-type: none"> • Binnenschepenwet • Besluit administratieve bepalingen wegverkeer • Gemeentewet 	<ul style="list-style-type: none"> - voor havengeldverordening etc: zie paragraaf 1 lokale heffingen
Afvalstoffenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Wet milieubeheer 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening reinigingsheffingen 2021 - Afvalstoffenverordening Hof van Twente 2017 (strafbepaling)
(Afval)waterbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Grondwet • Gemeentewet • Wet milieubeheer • Wet bodembescherming • Waterwet • Drinkwaterwet • Keur (waterschap) • Omgevingsverordening Overijssel 2017 • Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken (WIBON) 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening rioolheffing 2021 - Algemene Plaatselijke verordening, zie programma 1.
Grafrechten	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Wet op lijkbezorging 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening lijkbezorgingsrechten 2021 - Beheerverordening Algemene begraafplaatsen en herdenkingsparken Hof van Twente 2016 (geldboete)
Groen	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bomenverordening Hof van Twente 2015 (vergunning aanvragen/ schadevergoeding, geldboete) - Legesverordening: zie paragraaf lokale heffingen
Programma 4 Sport, cultuur en onderwijs		
Algemeen welzijn en sport	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnswet • Wet inburgering • Regeling opvang asielzoekers • Specifieke uitkering Stimulering sport • Regeling sportakkoord • Coronawetgeving • Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene Subsidieverordening 2020 - Subsidieregels 2020 en 2021 - Subsidieregeling Z-route subregio Midden Twente - Subsidieregul coronacompensatie cultuur en welzijn HvT - subsidieregul Corona HvT 2021 (eenmalige corona activiteiten sociaal domein) - Subsidieregul kosten naleving controle op coronatoegangsbewijzen 2021 - Beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) tot 20-6-2021 - Beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten II (TONK) vanaf 21-6-2021
Cultuur en lokale media	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op het specifiek cultuurbeleid • Mediawet 	
Verzorgen basis, speciaal en voortgezet onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op het primair onderwijs • Wet op het voortgezet onderwijs • Wet op de basiseducatie • Wet op de expertisecentra • Leerplichtwet • GOA • OALT 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 - Algemene Subsidieverordening 2020 - Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs 2017 - Verordening leerlingenvervoer 2014 (t/m 31-07-2021)

	<ul style="list-style-type: none"> • Wet educatie en beroepsonderwijs • Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk Onderwijs achterstandenbeleid (OAB) • Leerlingenvervoer 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2021 (vanaf 1-8-2021) - Beleidsregel bekostiging leerlingenvervoer 2019 (t/m 31-10-1-11-2021) - Beleidsregel bekostiging leerlingenvervoer 2021 (vanaf 1-11-2021)
Kinderopvang	<ul style="list-style-type: none"> • Wet kinderopvang 	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet kinderopvang 2020 - Verordening bijdrage voor- en vroegschoolse educatie aan kinderopvanginstellingen HvT 2020 - Beleidsregel: handhavingsbeleid Voor- en vroegschoolse educatie 2018 - Verordening tegemoetkoming in de kosten van reguliere kinderopvang bij sociaal medische indicatie 2016 - Algemene Subsidieverordening 2020
Programma 5 maatschappelijke ondersteuning		
Werk en inkomen	<ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • IOAW • IOAZ • Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) • Wet sociale werkvoorziening • Gebundelde uitkering o.g.v. artikel 69 • Participatiewet gemeentedeel 2021 • Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004, gemeentedeel 2021 	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemmingsverordening participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 - Beleidsregel uitstroompremie naar arbeid 2020 (t/m 26-10-2021) - Beleidsregel uitstroompremie naar arbeid 2021 (vanaf 27-10-2021) - Beleidsregels terugvordering en invordering HvT 2020 - Beleidsregels bijzondere bijstand HvT 2021 - Verordening individuele inkomensvoorslag 2021 - Verordening kwijtschelding 2020 - Voor corona-regelingen zie programma 4, welzijn
WMO	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO) • Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening maatschappelijke ondersteuning Hof van Twente 2020 - Verordening maatschappelijke ondersteuning Hof van Twente 2021 (vanaf 1-6-2021) - Besluit maatschappelijke ondersteuning 2020 - Besluit maatschappelijke ondersteuning 2021 (vanaf 26-01-2021)
Jeugd	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdwet • Besluit Jeugdwet 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening Jeugdhulp Hof van Twente 2019 - Beleidsregels Jeugdhulp 2021 (vanaf 18-10-2021) - voor leerlingenvervoer en kinderopvang zie programma 4
Paragraaf 1 Lokale heffingen		
Belastingen	<ul style="list-style-type: none"> • Wet waardering Onroerende Zaken • Invorderingswet • Gemeentewet 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening onroerende-zaakbelastingen 2021 - Verordening kwijtschelding: zie programma 5 - Verordening forensenbelasting 2021 - Reinigingsheffingen: zie programma 3 - Riolheffingen: zie programma 3 - Lijkbezorgingsrechten: zie programma 3

		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening marktgelden: zie programma 2 - Havengeldenverordening 2021 - Beleidsregels bestuurlijke boeten havengelden 2021 - Uitvoeringsregeling havengeld 2021 - Verordening toeristenbelasting 2019 - Legesverordening 2021
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering		
Algemeen financieel middelenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Burgerlijk wetboek • Gemeentewet • Financiële Verhoudingswet • Algemene Wet bestuursrecht • Besluit Begroting en Verantwoording • Kadernota Rechtmatigheid • Wet gemeenschappelijke regelingen • Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) • Wet op de omzetbelasting 1968 • BTW-compensatiefonds • Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden • Regeling schatkistbankieren decentrale overheden • Wet vennootschapsbelasting 	<ul style="list-style-type: none"> - Organisatiebesluit 2015 - Financiële verordening 2017 (art. 212) - Controle verordening 2016 (art. 213) - Controleprotocol 2016 - Onderzoeksverordening 2016 (art. 213a) - Nota verbonden partijen 2015 - Programmabegroting 2021 - Mandaat-, volmacht- en machtigingenbesluit 2020 - Volmachtenbesluit Proces-vertegenwoordiging 2020 - Nota reserves en voorzieningen 2017 - Nota investerings-, waarderings- en afschrijvingsbeleid 2017 - Algemene Subsidieverordening 2021 - Subsidieregels 2020 en 2021
Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Ambtenarenwet 2017 • Wet normering topinkomens, WNT • Controleprotocol WNT 2021 • Fiscale wetgeving • sociale verzekeringswetten • Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren • Algemene wet bestuursrecht • Rechtspositiebesluit wethouders • Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) • Wet op de loonbelasting 1964 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening onkostenvergoeding wethouders, 2001 - Verordening kinderopvang wethouders 2002 - Uitkerings- en pensioenverordening wethouders 2001 - Verordening geldelijke voorziening commissieleden 2008 - CAO Gemeente - Personeelshandboek 2020
Inkopen en contractbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • EU-Werkingsverdrag • Europese richtlijnen (2009/81/EG, 2014/24, 2014/23, 2014/25) • Aanbestedingswet 2012 • Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016) • Gids Proportionaliteit • Besluit aanbesteding overheidsopdrachten • Europese richtlijn inzake staatssteun • Besluit begroting en verantwoording • Gemeentewet • Wet Markt en Overheid 	Gemeentelijk inkoopbeleid maakt geen onderdeel uit van het normen- en toetsingskader
Treasurybeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Wet financiering decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden • Wet houdbare overheidsfinanciën 	- Treasurystatuut 2021

Beheer gemeentelijke panden en accommodaties	Zie programma 2.	
Paragraaf 7 Grondbeleid		
Grondexploitatie	<ul style="list-style-type: none">• Wet ruimtelijke ordening (Wro)• Besluit op de ruimtelijke ordening• Wet vennootschapsbelasting	- Nota grondbeleid 2015